

Program Evropske unije - Instrument za pretpristupnu pomoć za Bosnu i Hercegovinu
Projekat "Podrška tematskim mrežama nevladinih organizacija" za Bosnu i Hercegovinu

Promocija dječijih grupa
"Snažniji glas za djecu"

Projekat financira
Evropska unija

Projekat implementira
NVO "Naša djeca" Sarajevo

Financijska i konsultativna podrška:

unicef
zajedno za djecu

Nosilac aktivnosti:
NVO "Naša djeca" Sarajevo

Partneri u realizaciji:

"Budimo aktivni" Sarajevo; "Centar za prava djeteta" Konjic; "Naša djeca" Zenica;
"Step by Step" Sarajevo; "Sunce nam je zajedničko" Trebinje; "Svjetionik" Prijedor;
"Udruženje za pomoć mentalno nedovoljno razvijenih lica" Banja Luka;
"Zdravo da ste" Banja Luka; "Zemlja djece" Tuzla; "Naša djeca" Sarajevo

Projekt finansira Evropska unija
Delegacija Evropske unije u Bosni i Hercegovini
Skenderija 3a, 71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina
Tel: (+387)(0) 33 254-700
Fax: (+387)(0) 33 666-037

Finansijska i konsultativna podrška:

"Ova publikacija je urađena uz finansijsku pomoć Evropske unije. Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost organizacije Naša djeca Sarajevo i ni u kom slučaju ne predstavlja stanovništva Evropske unije".

Program Evropske unije - Instrument za pretpristupnu pomoć za Bosnu i Hercegovinu
Projekt "Podrška tematskim mrežama nevladinih organizacija" za Bosnu i Hercegovinu

“Snažniji glas za djecu”

Sarajevo, juni 2012.

MREŽA

NVO

Bosna i Hercegovina

**SNAŽNIJI
GLAS
ZA DJECU**

UVOD

Organizacija “Naša djeca” Sarajevo u saradnji s još devet organizacija iz cijele Bosne i Hercegovine, a uz podršku Evropske komisije u BiH, Save the Children i Unicef BiH, provodi projekt “Snažniji glas za djecu”.

Glavni cilj projekta je unapređenje stanja prava djeteta u Bosni i Hercegovini jačanjem djelovanja mreže udruženja koja svoj rad bazira na pravima djeteta. NVO mrežu “Snažniji glas za djecu” čini petnaest organizacija iz Bosne i Hercegovine koje svojim programima rade za djecu i s njima.

Pored izgradnje kapaciteta mreže za zajedničko djelovanje i zastupanje prava djeteta i monitoringa implementacije Konvencije o pravima djeteta u našoj zemlji, cilj nam je osnažiti kapacitete djece uključene u direktne aktivnosti organizacija kako bi i oni dali svoj doprinos u promociji dječijeg učešća u zajednici. Da bismo to ostvarili, početkom septembra 2011. godine formirano je deset dječijih grupa u Banjoj Luci, Konjicu, Prijedoru, Sarajevu, Trebinju, Tuzli i Zenici.

U periodu septembar - decembar 2011. godine dječije grupe upoznale su se s pravima i obavezama koje propisuje Konvencija o pravima djeteta, a koju je potpisala i ratificirala Bosna i Hercegovina. Pored toga, djeca su

osnažena da prepoznaju probleme u svojoj zajednici i upoznala su se s načinima djelovanja koji mogu dovesti do poboljšanja uvjeta života djece.

U periodu februar - maj 2012. godine dječije grupe imale su zadatak da istraže probleme u zajednici koje smatraju najvažnijim za djecu, odaberu jedan koji bi mogli bar djelomično riješiti ili poboljšati stanje i naprave plan akcije po kojem bi djelovali. Želimo istaći da su sve grupe premašile prvobitna očekivanja i da su pokazale izuzetan osjećaj za humanost i solidarnost sa svojim vršnjacima.

Odlučili smo rezultate rada djece publicirati i tako dati primjer drugima koji žele promovirati i poticati dječije učešće.

Oснаživanjem djece i mladih podstiče se razvoj njihovog samopoštovanja, samopouzdanja, samostalnosti i lične odgovornosti, što će doprinijeti i razvoju našeg društva u cjelini.

Ovom brošurom i našim radom želimo skrenuti pažnju odraslih na potrebe djece ali i pokazati njihove mogućnosti.

Dječija grupa “Snažno i glasno”, Sarajevo

Početak septembra 2011. godine NVO “Budimo aktivni” iz Sarajeva formirala je dječiju grupu “Snažno i glasno” u Osnovnoj školi “Avdo Smailović” koja se nalazi u sarajevskom naselju Buća Potok. Ova grupa broji 24 člana - učenice i učenika od petih do osmih razreda koji su kontinuirano djelovali kroz aktivnosti Grupe, a to su: Emir Hasanović, Ammar Šahman, Sabina Ikanović, Džejlana Selmanović, Ajla Zornić, Anđela Paleksić, Mediha Letić, Amna Kumro, Muris Filan, Adela Čatić, Fatima Karaman, Tarik Džanko, Edis Krsmanović, Medina Kurtović, Mediha Džanko, Elma Obućina, Kenan Čatić, Ilvana Vejo, Armin Dautović, Amra Jelić, Ilma Tabak, Erna Preljević, Delila Zahiragić i Ajla Zornić. Voditeljice grupe su Ozrenka Mešić, diplomirani psiholog i geštalt psihoterapeut, i Sanela Čolpa, profesor pedagogije.

Svrha i ciljevi ovoga projekta i ukupnih aktivnosti usmjereni su na jačanje kapaciteta djece i razvoj sposobnosti djece da sama prepoznaju problem u zajednici i školi, utvrde prioritete za djelovanje, razviju i implementiraju vlastiti Akcioni plan u cilju rješavanja problema koji tretiraju. U svome djelovanju članovi grupe zagaravaju i podršku “bitnih odraslih”, odnosno grupe za podršku i zajednice u cjelini.

U periodu septembar - decembar 2011. godine grupa je održala ukupno osam susreta. Na početnim susretima upoznali su se s Konvencijom Ujedinjenih nacija o pravima djece, s podjelom prava na različite oblasti koje obuhvataju ukupnu zaštitu djeteta. Posebno su se upoznali s obavezama Države kao garanta Konvencije i prava djeteta. U ovom dijelu aktivnosti su bile usmjerene na pitanje učešća / participacije djece u promjenama u školi, za-

jednici, porodici, kao i na upoznavanje s kršenjem prava djece u okruženju, istraživanjem o slučajevima kršenja te zaštitom svakoga djeteta koje se nađe u situaciji da se njegova prava krše. Kroz vlastito istraživanje grupa “Snažno i glasno” primijenila je anketni upitnik na osnovi kojega su prikupili podatke o temama koje njihovi vršnjaci vide kao “naj” probleme u školi i lokalnoj zajednici. Pored djece, anketom su obuhvaćeni roditelji, nastavnici, ali i građani ovoga naselja.

Ispitujući potrebe vršnjaka u školi i lokalnoj zajednici i prepoznavajući probleme od interesa za djecu, došli su do sljedećih tema:

- *Neadekvatan prilaz školi (18,8 %);*
- *Prijevoz učenika autobusima do škole (20 %);*
- *Nedostatak udžbenika, knjiga za lektiru, školskog pribora za sve učenike (16,40 %);*
- *Nedovoljno uređeni sportski tereni naše škole (21,20 %);*
- *Također su naveli i neke druge probleme (pse lutalice oko škole, krađe i nasilje nad učenicima, dostupnost škole Romima u naselju, loše materijalne i socijalne prilike u porodicama, nedovoljno sportskih sadržaja u naselju).*

Dječija grupa Centra za prava djeteta, Konjic

U Centru za prava djeteta Konjic djeluje dječija grupa od 24 člana, 14 dječaka i 10 djevojčica, uzrasta od 11 do 18 godina. U okviru projekta do sada je realizirano šesnaest radionica, iz kojih se razvio Akcioni plan radnog naziva “Daruj knjigu - knjiga je vrijedna samo dok se čita”. Cilj akcije je prikupljanje knjiga i obogaćivanje školskih biblioteka u Konjicu. Također, djeca trebaju vlastitim učešćem dati doprinos zajednici u kojoj žive i shvatiti svoju ulogu u društvu.

U akciji je učestvovalo dvadesetero djece, raspoređenih u četiri radne grupe (u zavisnosti od smjene u školi). Djeca su pokazala veliku zainteresiranost i istrajnost u realizaciji ovih aktivnosti. Prikupili su 380 knjiga, sve ih nosili, razvrstali po žanrovima i napravili pakete za svaku od škola.

Učestvovali su u tri radio-emisije posvećene ovom projektu i pokazali veliku odgovornost, otvorenost i elokventnost u predstavljanju Centra, projekta i svog učešća.

Jako su ih dojmili i ljudi koje su sretali i pokazivali su radost u samoj komunikaciji i susretu s građanima. Ljudi su ih bodrili u onome što rade i bili spremni prikupiti knjige za sutra ukoliko nisu znali za akciju. Bilo im je drago kada bi ljudi rekli da su ih slušali na radiju i da su već pripremili određeni broj knjiga.

U toku akcije pomagali su i starijim ljudima odnoseći smeće ili odlazeći im u prodavnicu. Djeca su zaista uživala prikupljajući knjige. Često smo morali prekidati akciju da ne ometamo ljude u popodnevnom odmoru ili u vrijeme ručka, a djeca su to nerado činila, mada su bili fizički preumorni.

Završna aktivnost, uručivanje knjiga, realizirana je 22. 5. 2012. godine. Predstavnici Centra (petero djece koji su bili najaktivniji i prikupili najviše knjiga i dva člana osoblja) s novinarkom Radio Konjica uručili su knjige predstavnicima dviju osnovnih škola (direktoru, pedagogu i bibliotekaru). Uspješno provedenu Akciju proslavili smo dječijim partijem u Centru na kojem smo čestitali svim članovima na uspješno obavljenoj akciji i pokazanom entuzijazmu.

Djeca o projektu:

“Bio sam ponosan što mogu govoriti o dječijim pravima na mikrofону, pred roditeljima, s prijateljima u razredu i drugima. O pravima su govorile i čaše, i baloni, i leci, i majice, i sve oko nas je govorilo o pravima. Prava su bila na plakatima, u knjigama, ali najvažnije je da su prava bila u nama. Ustvari, mogu reći da sam i sam bio pravo, a zajedno sa svojim prijateljima sam činio Konvenciju. I neka je ostao trag djece iz Centra na ovom malom dijelu Zemlje što se zove Bosna i Hercegovina.”

“Naučio sam mnogo o dječijim pravima, da sva djeca imaju jednaka prava, da svako dijete ima pravo na obrazovanje, na igru, pravo na zdravstvenu zaštitu, zaštitu u ratu.”

“Dijete ima pravo da kaže ono što misli.”

“Interesantno je to što se možemo predstaviti i igrom, pokretom, a ne samo govorom.”

“Naučili smo raditi u grupama i pomagati jedni drugima.”

“Mladi smo, ali mnogo korisni.”

Dječija grupa “Fenix”, Vogošća

Organizacija “Naša djeca” Sarajevo aktivnosti s djecom u okviru projekta provodi s dječijom grupom “Fenix” iz Vogošće. Grupa postoji od 2007. godine a kroz grupu je do sada prošlo preko 200 djece.

Grupu trenutno čini preko dvadesetero djece iz svih osnovnih škola s područja Općine Vogošća i iz Srednjoškolskog centra Vogošća. Aktivnosti s djecom odvijaju se u Centru za prava djeteta “Naša djeca” u Vogošći.

Prvi ciklus radionica realiziran je u periodu septembar - decembar 2011. godine kada se grupa upoznavala s pravima djeteta i načinima na koji djeca mogu učestvovati u životu lokalne zajednice. Pored toga što su naučili kroz radionice o dječijim pravima, djeca su naučila neke od vještina kako prepoznati potrebe djece i koje aktivnosti preduzeti u cilju rješavanja problema. Djeca su se lijepo družila, ostvarila nova poznanstva i prijateljstva.

Krajem decembra 2011. godine djeca su odabrala i svoje teme za akcioni plan koji će realizirati u 2012. godini. Problemi koje su djeca identificirala i kojima se žele baviti su:

- *Nedovoljna briga za bolesnu djecu i socijalno ugroženu djecu Vogošće i*
- *Nedovoljna uključenost djece za saradnju s odraslima a vezano za interese i potrebe djece u njihovim zajednicama.*

Na osnovi toga djeca su kao kratkoročni cilj svog akcionog plana odabrala pomoć za socijalno ugroženu djecu Vogošće, a za dugoročni cilj formiranje dječijeg parlamenta. Kratkoročni cilj ostvaren je do kraja drugog ciklusa radionica, februar - maj 2012. godine.

Dječija grupa osmislila je i provela akciju “**Humane dječije ruke**” čija je završna manifestacija održana 26. 5. 2012. godine. Na ovaj način grupa je obilježila i 15. maj - Međunarodni dan porodice. Organizirana

je prodajna izložba na kojoj su bili izloženi radovi učenika koji su nastali tokom sekcija u školama a koji su mogli biti interesantni posjetiocima. Također, djeca su u svojim školama i naseljima prikupljala igračke, knjige, CD-ove, odjeću i obuću i sve je uručeno djeci kojoj je to najpotrebnije. Roditelji pojedinih članova grupe napravili su kolače koji su darovani posjetiocima izložbe. Istog dana djeca su uz pomoć građana prikupljali prehrambene artikle u dva tržna centra u Vogošći - Mercatoru i Drvoprometu, gdje je prikupljeno šest velikih korpi namirnica. Prikupljeni novac u iznosu od 314 KM i namirnice uručeni su u pet socijalno ugroženih porodica koje su djeca izabrala u svojim školama uz pomoć socijalnog radnika i pedagoga.

“Veoma smo sretni što je naša akcija uspjela i zahvaljujemo svim dobrim ljudima koji su podržali i pomogli akciju. Odlučili smo da naša akcija bude tradicionalna i da se svake godine održava 15. maja kada se obilježava Međunarodni dan porodice.”

Dugoročni plan, formiranje dječijeg općinskog vijeća, aktivnost je na kojoj su članovi grupe radili i u proteklom periodu. Prošle godine pokrenuli smo inicijativu i predali pisma načelniku Općine, gospodinu Edinu Smajiću i predsjedavajućoj Općinskog vijeća, gospođi Nadi Šučur. Mi sada nastavljamo raditi na formiranju

dječijeg parlamenta i planiramo 20. novembra izabrati članove i predsjednika. Kada to završimo, uz podršku odraslih, sve ćemo učiniti da naša Vogošća bude istinski grad po mjeri djeteta.

“Sviđa mi se što svi imamo priliku da radimo zajedno i učestvujemo u grupnom radu. Svi mogu iznijeti svoje mišljenje i ideje. Djeca mogu učestvovati u rješavanju problema djece zato što najbolje poznaju jedni druge.”

- Ilhana Karadžuz

“Sviđa mi se to što pričamo o raznim problemima i što pomažemo našim vršnjacima. Stvari se mogu vrlo lako promijeniti samo ako se djeca potrude.” - Anida Pirić

“Naučila sam da treba biti human i svakome pomoći. Najinteresantnije je to što pravimo izložbu, uljepšavamo dječije djetinjstvo i što pomažemo na bilo koji način.” - Merima

“Djeca mogu mijenjati mnoge stvari kada su upoznati s problemom. Odrasli trebaju saslušati naše mišljenje.”

- Elma Ahmetović

“Iako smo mali, možemo postići velika djela.” - Mija Glišić

Grupa “Dječiji parlament”, Zenica

Udruženje “Naša djeca” Zenica formiralo je grupu djece “Dječiji parlament” koja broji oko dvadeset članova, približno jednakog broja dječaka i djevojčica, uzrasta od 12 do 16 godina. Do sada je održano šesnaest radionica i na desetine sastanaka vezanih za pripremu i realizaciju radioemisija “Čuvajte nas, pazite nas” koje će se emitirati svake subote od 10 do 11 sati na radiju “Active - Naša djeca” Zenica. Emisije imaju za cilj promovirati aktivnosti mreže i projekta “Snažniji glas za djecu” te upoznati slušaoce s dječijim pravima i njihovim kršenjem.

Na realiziranim radionicama koje su planirane projektom djeca su se detaljno upoznala s Konvencijom Ujedinjenih nacija o pravima djeteta, a naročito su se bavila pravom na učešće, ispitali su potrebe svojih vršnjaka te odredili problem kojim će se baviti. Ispitujući potrebe djece “Dječiji parlament” je ustanovio da veliki broj mjesnih zajednica u Zenici nema predviđeno mjesto gdje djeca mogu provoditi slobodno vrijeme. Shodno toj činjenici, grupa je odlučila da izradi Akcioni plan s ciljem izgradnje parka s igralištem za djecu u ulici Kralja Tvrtka Prvog 11 u mjesnoj zajednici Nova Zenica. Plan je izrađen i grupa je krenula s realizacijom aktivnosti koje su navedene u Akcionom planu.

Određeni su potencijalni partneri / saradnici koji bi mogli pomoći u rješavanju problema. Na radionici su djeca odlučila da sredstva koja su namijenjena za osvježavanje usmjerimo za nabavku materijala koji će biti potrebni za realizaciju Akcionog plana “Izgradnja dječijeg igrališta”.

Izrađeno je idejno rješenje dječijeg parka - nacrt, nakon čega je održan sastanak s partnerima - Srednja industrijska škola Zenica, MZ Nova Zenica.

Sastanak je realiziran na mjestu na kojem će biti izgrađeno dječije igralište te su ovom prilikom svi prisutni razmjenjivali i usaglašavali mišljenja i ideje. Dogovoreno je da predstavnici grupe za realizaciju Akcionog plana upriliče sastanak s predstavnicima općinskih vlasti, kako bismo dobili rješenje i urbanističku saglasnost za gradnju igrališta. Sastanak je realiziran 22. 03. 2011. u Službi za prostorno uređenje Općine Zenica. Sastanku su prisustvovali Ernad Bihorac - predstavnik Udruženja

“Naša djeca”, Miroslav Budiša - pedagog Srednje industrijske škola Zenica i Izmir Mahmić - predstavnik Vijeća učenika. Tom prilikom je navedenoj službi dostavljen zahtjev za urbanističku saglasnost za uređenje parkovske površine i izgradnju dječijeg parka.

Grupa “Dječiji parlament” dogovarala je akcije koje će se realizirati za uključivanje što većeg broja volontera u realizaciju Akcionog plana. Dogovoreno je da svaki član/ica grupe animira svoju porodicu i školske kolege da se uključe.

Održana je i art-radionica na kojoj su se izradili suveniri i nakit koji će se prodavati s ciljem prikupljanja sredstava za kvalitetniju realizaciju Akcionog plana.

Kako smo 10.05.2012. od Općine Zenica - Služba za prostorno uređenje dobili rješenje o urbanističkoj saglasnosti i odobrenje za građenje, grupa je radila na finalnim aktivnostima za realizaciju Akcionog plana. Napravljen je detaljan plan za aktivnosti koje će se realizirati te podjela obaveza tokom gradnje i uređenja koje je planirano za 30. i 31. maj, a otvorenje igrališta planirano je 01.06.2012. uz prisustvo medija i predstavnika vlasti.

Povodom obilježavanja 22. aprila - Dana planete Zemlje, grupa je realizirala uličnu akciju (podjelu letaka) 22. aprila 2012. godine s ciljem podizanja ekološke svijesti.

Dječija grupa Centra za obrazovne inicijative “Step by Step”, Sarajevo

Centar za obrazovne inicijative “Step by Step” je u periodu septembra 2011. do juna 2012. godine realizirao projekt u OŠ “Isak Samokovlija” u Sarajevu. U rad grupe uključeno je dvadesetero učenika uzrasta od 11 do 14 godina. Sve aktivnosti realizirane u protekloj godini mogu se prikazati kroz četiri vrste dječije participacije:

1. Realizacija radionica - U spomenutom vremenskom periodu realizirano je šesnaest radionica koje projekt predviđa. Izbor teme i sadržaj radionica prilagođen je dječijem predznanju i interesiranju o pravima djeteta. Na svim radionicama zabilježena je velika uključenost i interesiranje učenika za sve izabrane teme;
2. Obilježavanje Međunarodnog dana djeteta;
3. Akcija darivanja - U decembru 2011. godine učenici uključeni u projekt organizirali su akciju darivanja i prikupljanja sredstava, uključivši pritom sve učenike OŠ “Isak Samokovlija” iz Sarajeva i njihove roditelje. Ovom prilikom djeca su za osam učenika iz njihove škole čije su porodice u veoma teškoj ekonomskoj situaciji kupila i pripremila osam paketića kao novogodišnji dar.

Svih osam đaka dobilo je paketić obogaćen sljedećim artiklima: školska torba, školski pribor (teke, bojice, olovke, literatura za djecu i sl.) i zdravim poslasticama, kao i knjigama, igračkama, garderobom, obučom koju

su donirali ostali đaci i roditelji. Sredstva za ovu akciju učenici su osigurali odričući se sredstava predviđenih za ručak povodom obilježavanje Međunarodnog dana djeteta, uzimajući aktivno učešće u planiranju budžeta. Na taj način ispoštovalo se njihovo pravo da participiraju i da donose odgovorne odluke;

4. Akcija promoviranja zdravih navika - "U zdravom tijelu, zdrav je i duh". Dvije glavne aktivnosti označile su ovu akciju:

- Priprema i distribucija brošura o zdravim navikama, kao i voća za svu djecu i roditelje koji su posjetili Porodični bazar 21.04.2012. godine u OŠ "Isak Samokovlija";

- Izrada sportskih rekvizita od dostupnih materijala koje će djeca koristiti na časovima tjelesnog odgoja, kao i u slobodno vrijeme. Kraj akcije protekao je u takmičarskom duhu, jer su roditelji i djeca imali priliku učestvovati u prigodnim sportskim igrama.

Nedim: “Mnogo sam bio uzbuđen pred naš prvi sastanak. No, vesela i topla učionica sa dosta raznog materijala za rad i nasmijane nastavnice su učinile da trema nestane. Prvi susret je bio zanimljiv. Upoznali smo se na neobičan način i igrom puzzle napravili male grupe u kojima smo započeli rad. Nastavnice su nas upoznale s čime ćemo se baviti u narednom periodu. Bio sam sretan što ću ja odlučivati o nečemu što je meni i mojim drugovima mnogo važno a to je poštivanje dječijih prava.”

Danijel: “Našu školu pohađa veliki broj djece. Neki od njih se razlikuju po nacionalnosti, neki govore drugi jezik, a neki se čak razlikuju i po boji kože. Na našim radionicama smo naučili da su upravo te razlike među nama veliko bogatstvo, jer smo toliko različiti da možemo jedni od drugih naučiti štošta o različitim kulturama i tradicijama.”

Alma: “Iako sam tek peti razred, na jednoj od radionica sam naučila da postoji mnogo više dječijih prava od onih nekoliko koje sam ja poznavala. Sva ta prava zapisana su u zvaničnom dokumentu priznatom u cijelom svijetu koji se zove Konvencija o dječijim

pravima. Naročito sam uživala kada su naše nastavnice pripremile lijepo urađene šarene kartice s pravima djeteta o kojima smo diskutovali.”

Yasmin: “Na jednoj od radionica nastavnica nas je iznenadila malenim svicima papira, koje smo izvlačili iz korpice. Bili su to svici dječijih prava. Kada bismo razmotali papiriće pročitali bismo jedno od dječijih prava. Razgovarali smo o tome kako spriječiti kršenje dječijih prava kome se obratiti. Svako od nas je istakao po jedno pravo djeteta koje je za njega važno i onda smo pravili plakat. Ja sam istakla da je veoma važno pravo na život.”

Dino: “Snažno me dojmila radionica na kojoj smo razgovarali o diskriminaciji i nasilju nad djecom. Nažalost, toga ima i u mojoj školi, ali najčešće djeca vrše nasilje nad djecom izazivanjem, ružnim riječima, tučom i svađom. Svi smo bili tužni nakon igre “Etiketiranje”, gdje su nam nastavnice zalijepile na čelo po jednu etiketu-osobinu, i u skladu s našom etiketom svi ostali članovi grupe su se tako ponašali prema nama. Bilo je tu raznih naljepnica sa stvarnim osobinama: lijep, pametan, vrijedan, glup, smotan...”

Dječija grupa organizacije “Sunce nam je zajedničko”, Trebinje

U Opštini Trebinje do početka realizacije projekta “Snažniji glas za djecu” nije bilo organizirane dječije grupe koja bi planski i organizirano radila na promociji dječijih prava, upoznavanju s istim i njihovoj primjeni u praksi. Udruženje “Sunce nam je zajedničko” početkom septembra krenulo je s aktivnostima formiranja dječije grupe. Cilj nam je bio da formiramo inkluzivnu grupu djece u kojoj će biti zastupljena djeca iz svih trebinjskih osnovnih škola (tri osnovne i dvije područne), kao i djeca s posebnim potrebama. Kada su u pitanju djeca s posebnim potrebama odlučili smo se za dvoje djece s fizičkim smetnjama koja bi aktivnije mogla učestvovati u radu ove grupe.

Formiranje grupe doprinijelo je poboljšanju postojećih i razvijanju novih partnerstava sa školama iz kojih dolaze. Formiranju grupa prethodili su sastanci s direktorima sve tri osnovne škole koje smo upoznali s projektom i projektnim rezultatima i svi oni su nam pružili podršku i izrazili spremnost da indirektno učestvuju u ovom projektu. Pedagozi i psiholozi u svim osnovnim školama u saradnji s nastavnicima izvršili su izbor djece za formiranje grupa. Formirana grupa broji 21 dijete i to po pet učenika iz tri gradske škole i po dva učenika iz dvije

područne škole te dvoje djece iz Udruženja “Sunce nam je zajedničko”.

U toku realizacije prvih osam radionica bilo je određenih promjena kod članova grupe, jer su se pojedina djeca zbog obaveza u školi zamjenjivala s drugom djecom. Za osam mjeseci rada kroz grupe je prošlo oko tridesetero djece, pri čemu je osamnaestero djece učestvovalo u

svim aktivnostima grupa. Od marta 2012. godine grupa se u potpunosti definirala sa 21 djetetom. Rad grupe bio

je dosta efikasan i za osam mjeseci rada postignuti su sljedeći rezultati:

- Grupa od 21 učenika iz svih osnovnih škola u Trebinju upoznata je s Konvencijom Ujedinjenih nacija o pravima djeteta, s članovima Konvencije i primjeni odredbi Konvencije u praksi, konkretno u svojoj lokalnoj zajednici. (11 radionica)

- Inkluzivnost grupe, što znači da su zajedno, i što je važnije ravnopravno, u radu grupe učestvovala djeca s posebnim potrebama i djeca bez posebnih potreba.

- Dječija participacija u praksi (djeca iz grupe bila su u mogućnosti da razgovaraju s načelnicima odjeljenja iz Opštine, direktorima svojih škola i odbornicima u Skupštini Opštine te postavljaju konkretna pitanja koja se odnose na njih).

- Razvijen je humanitarni i volonterski rad kod djece koja su uključena u grupe u odnosu na djecu s posebnim potrebama, a pokazan je kroz obilježavanje Dana djeteta, izlete s djecom s posebnim potrebama, dvije zajedničke radionice i sportski dan u kuglani.

- Uspostavljeno je partnerstvo između Udruženja "Sunce nam je zajedničko" i osnovnih škola, kao i bol-

ja saradnja i koordinacija između učenika uključenih u grupu i njihovih direktora, psihologa, pedagoga, nastavnika i drugih učenika u školama.

- Veća senzibilizacija između djece bez obzira na različitosti, što je značajno kod djece uzrasta od 13 do 15 godina.

- Djeca su fizički upoznata s više od deset različitih ustanova i institucija u Opštini Trebinje, među kojima posebno ističemo radionicu u skupštinskoj sali Opštine Trebinje koja je imala interaktivni dijalog između djece i predstavnika Opštine, ali i njihovih direktora koji su bili gosti na toj radionici.

- Formirana je baza za dugoročni i planski rad s djecom na promociji dječijih prava u budućnosti, s mogućnošću formiranja dječijeg parlamenta kao neformalnog tijela.

"Svako dijete može promijeniti neke stvari u svojoj budućnosti ako hoće."

"Pomažem sebi i svoj djeci ovoga svijeta da ostvare snažniji glas za djecu."

Dječija grupa “Zauvijek prijatelji”, Prijedor

NVO “Svjetonik” iz Prijedora formirala je dječiju grupu “Zauvijek prijatelji” u školi “Branko Radičević” u Petrovu kod Prijedora. Grupa broji oko 25 članova približno jednakog broja dječaka i djevojčica, koji pohađaju šesti, sedmi i deveti razred. Kako je pravo na učešće djece jedno od prava na koje se naročito obraća pažnja u cijelom ovom procesu, otuda i formiranje ove grupe kao jednog oblika organiziranja djece putem kojeg se osigurava ovo njihovo pravo. Svrha ovakvog organiziranja djece jeste da se djeca uče prepoznati problem / nedostatak u svojoj bližoj okolini, istražiti ga, preduzeti potrebne aktivnosti koje bi dovele do otklanjanja problema / nedostataka (naravno uz podršku odraslih ukoliko se ukaže potreba), kao i kritički se osvrnuti na svoj rad.

Na realiziranim radionicama djeca su se upoznala s Konvencijom o pravima djeteta, naročito su se bavila pravom na učešće, ispitali potrebe svojih vršnjaka putem upitnika kojeg su zajedno kreirali, odredili problem kojim će se baviti, a ne treba izostaviti ni obilježavanje Dana djeteta.

Ispitujući potrebe vršnjaka, shvatili su da je siromaštvo veliki problem s kojim se susreću mnoga djeca u školi pa su se njihove aktivnosti kretale u ovom smjeru.

Izrađen je i Akcioni plan - humanitarna akcija pomoći najugroženijim učenicima.

Pored ovog problema uočavaju se još neki koje su učenici škole naveli kao važne, a to su: vršnjačko nasilje, diskriminacija, opremanje kabineta za izvođenje nastave biologije, opremanje kabineta za izvođenje nastave hemije, opremanje kabineta za izvođenje nastave tehničkog odgoja, opremanje fiskulturne sale, asfaltiranje ceste i popravka rasvjete, renoviranje škole,

uređenje parka ispred škole, nedovoljno grijanje u školi, nedostatak ispravne vode za piće.

Kako je već u decembru usvojen Akcioni plan i određena aktivnost kojom će se grupa baviti (pomoć ugroženoj djeci u OŠ “Branko Radičević” Petrovo) u periodu februar - maj sve predviđene aktivnosti uspješno su realizirane. U saradnji sa Savjetom učenika ove škole organizirana je humanitarna akcija kojom je prikupljena pomoć za osam učenika. Djeca su ovom prilikom donosi-

la odjeću, obuću, sredstva za higijenu, prehrambene namirnice, školski pribor i igračke.

Po završetku konkretnih aktivnosti vezanih za realizaciju Akcionog plana, pristupilo se pripremi za predstojeću prezentaciju. Urađeni su panoji koji sadrže sve aktivnosti grupe koji će biti izloženi u holu škole. Na posljednjoj radionici za ovaj ciklus urađena je evaluacija dosadašnjih aktivnosti.

Iako su aktivnosti privedene kraju, može se uočiti stalna zainteresiranost drugih učenika za prisustvo radionicama. Iz tog razloga grupi su se priključila još dva člana.

Nastavak aktivnosti planiran je za septembar 2012. godine u nadi da će i taj ciklus biti jednako uspješan kao ovaj.

Članovi grupe su izjavili:

- “Kad bih imao mogućnosti popravio bih školu u Rakelićima, očistio šume od smeća, organizovao djeci plaćene knjige, platio račune za struju, dovezao vode kome fali...”
- “Kad bih imao mogućnosti asfaltirao bih sporedne puteve, nabavio školske ormariće da djeca ne nose sve knjige, napravio ležće policajce na putevima oko škole.”

Dječija grupa Udruženja za pomoć mentalno nedovoljno razvijenim licima, Banja Luka

Udruženje za pomoć nedovoljno razvijenih lica Banja Luka odabralo je grupu djece sa umjerenim i lakim smetnjama u JU Centar “Zaštiti me”, gdje se ova djeca obrazuju. Ova djeca su se uključila u projekat “Snažniji glas za djecu”. Grupu je u početku činilo dvadesetero učesnika uzrasta do 17 godina, a poslije treće radionice grupi se zbog vrlo interesantnih tema koje su ih zanimale priključilo još petero djece istih godina i iste kategorije. Neke radionice realizirane su u Centru “Zaštiti me”, a neke zajedno s korisnicima Dnevnog centra “Onix”.

Na realiziranim radionicama učesnici su se bolje upoznali, shvatili šta su to sličnosti i razlike među njima koje su osnova za bolje odnose; upoznali se s pravima djece, u skladu sa svojim mogućnostima; zapazili probleme i pojave u zajednici te predlagali moguća rješenja.

S obzirom da je 18. 11. 2011. godine održana kampanja povodom obilježavanja Međunarodnog dana djeteta u tržnom centru Mercator, učesnici su odabrana prava pisali na šoljama i zdjelama, a oni koji imaju poteškoća

s čitanjem odabrano pravo prikazali su kroz crtež. Na radionici je bilo vrlo živo i učesnici su s radošću pripremali eksponate koje su poklonili drugoj djeci. Po završetku kampanje počastili su se predviđenim ručkom koji je za njih ostao iznenađenje do kraja. S obzirom

da ih velika većina potječe iz vrlo siromašnih porodica, odlazak u restoran bio je prvi u njihovom životu tako da zadovoljstvu nije bilo kraja.

Među učesnicima radionica ima i učenika završnih razreda, pa smo razgovarali o predstojećoj ekskurziji i o načinu pomoći. Odlučili su se za prikupljanje sekundar-

nih sirovina, odnosno starog papira i u tome su pomogli i korisnici Dnevnog Centra "Onix". Prikupljeni novac pomoći će učenicima završnih razreda u finansiranju ekskurzije. Osim znanja koja su stekli učesnici, korist od učešća u projektu "Snažniji glas za djecu" ima i zajednica koja je u određenoj mjeri senzibilizirana kroz svoje posredno uključivanje u realizaciju Akcionog plana.

Dječija grupa “In spe – U nadi”, Banja Luka

Grupa “In spe - U nadi”, koja radi u okviru organizacije “Zdravo da ste” iz Banje Luke, postoji već dvije i po godine i kroz grupu je prošlo oko četrdesetero djece i mladih. Trenutno grupa broji četrnaest aktivnih članova uzrasta od 12 do 19 godina. Rad grupe usmjeren je na dva široka polja: psihosocijalni razvoj članova i aktivizam u zajednici. Na radionicama se obrađuju različite teme koje su aktuelne mladima u tom trenutku. Članovi grupe predlažu teme koje su im interesantne i o kojima bi voljeli više saznati, a koordinator grupe Sonja Stančić pripremi potrebne prezentacije, predavanja i sav ostali edukativni materijal. Ove godine radionice su bile usmjerene na prosocijalno ponašanje, altruizam i razvoj ličnosti. Osim toga, obrađivale su se i praktične teme: pisanje CV-a, vještine prezentacije, vještine vođenja razgovora i lobiranja, liderstvo i sl. Drugo polje aktivnosti jeste aktivno djelovanje u zajednici. Ove godine fokus smo stavili na dva važna pitanja: volontiranje u zajednici, solidarnost i pomoć osobama u stanju potrebe, te problem konzumiranja alkohola i cigareta od strane djece.

Volontiranje je grupa “In spe - U nadi” u svoje aktivnosti uvrstila početkom ove godine. Na sam prijedlog volontiranja članovi grupe su bili skeptični, pojavio se strah

od nepoznatog, ali, s druge strane, i entuzijazam da se i to doživi. Kako je grupi cilj da promovira prosocijalno ponašanje, ali i da se sami tako ponašamo, brzo smo prikupili kontakte i organizirali volontiranje u javnoj kuhinji i Domu za nezbrinutu djecu “Rade Vranješević”.

“Volontiranje u javnoj kuhinji mi pruža osjećaj ispunjenosti. Nakon nekoliko zahvalnih lica osjećaš se bolje, imaš osjećaj da si učinio nešto divno, da si na neki način pomogao nekome iako to niko nije tražio od tebe”, kaže Kasandra Ribić.

Volontiranje u Domu za nezbrinutu djecu počelo je na uobičajen način s manjom dozom rezerviranosti od strane naših domaćina. Međutim, već poslije prvog sastanak rodilo se obostrano prijateljstvo koje se pretočilo u svakodnevno druženje, a neki od drugova su postali aktivni članovi naše grupe što svakako djeluje stimulativno na sve nas. Trudimo se da im prilagodimo sve

prezentacije da ne budemo dosadni i, što je najvažnije da im stvarno pričamo o stvarima koje su im korisne i koje ne uče u školi. Podrška smo jedni drugima i prijatelji smo se sa svima sad nam je lakše i da radimo. Ponekad ostanemo i dva sata duže jer potpuno izgubimo pojam o vremenu.

- Jedna preporuka od članova grupe "In spe - U nadi" za sve, i velike i male, jeste da pomažu jedni drugima.
- Ne treba vam neka ustanova da volontirate, dovoljno je da pomognete vašem komšiji da pokosi travu ili da se poigrate s nekim djetetom, pomognete mu oko zadaće. Uostalom, budite kreativni! Ono što ćete dobiti zauzvrat jeste osjećaj ispunjenosti koji teško može da zamijeni bilo koja materijalna stvar.

Problem konzumiranja alkohola i cigareta od strane djece i mladih grupa "In spe - U nadi" stavila je na prioritetno mjesto. Činjenica da je dvije trećine mladih do 18 godina sklono konzumiranju alkohola i cigareta svakodnevno zaista je poražavajuća. Kako su članovi naše grupe veoma borbeni i vedrog duha, odlučili smo krenuti u akciju i pokušati utjecati na smanjenje ovog problema.

Istražili smo zakone o zabrani prodaje i konzumiranja alkohola i cigareta licima mlađim od 18 godina, koje su mjere do sada donesene i u kojoj mjeri se pro-

vode. Došli smo do podatka da se zakon apsolutno ne poštuje. Zbog toga smo pokrenuli “Inicijativu za kvalitetno i dosljedno provođenje zakona o zabrani prodaje i konzumacije cigareta i alkohola licima mlađim od 18 godina”, popularno nazvanu *INICIJATIVA U SEDAM TAČAKA*. Inicijativa obuhvata: izradu strategije i akcionog plana, obavezno postavljanje plakata i održavanje predavanja u školama na temu štetnosti konzumiranja alkohola i cigareta, obavezno adekvatno označavanje kutija cigareta rečenicom: “Zabranjena upotreba i prodaja licima mlađim od 18 godina”,

obavezno grafičko označavanje pakiranja cigareta fotografijama o štetnosti cigareta po zdravlje, efikasnu kontrolu i inspeksijske provjere, te kontinuiranu edukaciju šire javnosti i praćenje stanja na terenu. Našu inicijativu prvo smo predstavili ministrici Nadi Tešanović (Ministarstvo porodice, omladine i sporta Republike Srpske) od koje smo dobili podršku i pohvale za naš trud i rad. Slijedi predavljanje inicijative ostalim nadležnim ministarstvima, gradskim i lokalnim strukturama koje mogu biti od pomoći za što bolje i kvalitetnije provođenje zakona.

Dječija grupa “Telex”, Tuzla

Grupa “Telex” okuplja dvadesetak članova, prvenstveno iz dvije tuzlanske osnovne škole “Sjenjak” i “Kreka”. Radionice održavamo dva puta mjesečno, najčešće u prostorijama škole, Tuzlanskog tinejdžerskog centra “Telex”, ali i u dvorištu kada je lijepo vrijeme. Od samog početka članovi grupe prolazili su kroz kontinuiranu edukaciju na polju dječijih prava, te su podsticani na kritičko razmišljanje i timski rad. Grupa je u svom radu pokazala izuzetnu složnost, kao i spremnost da se uhvate u koštac s problemima iz njihove lokalne zajednice.

Kao jedan od najvećih problema u svojoj lokalnoj zajednici i školi grupa je prepoznala problem dostupnosti alkohola i duhana, što je u direktnoj suprotnosti za zakonskim regulativama Bosne i Hercegovine. Taj konkretan problem iskoristili smo da dodatno razvijemo stečena znanja. Istražili smo zakon i primijetili da se školske ustanove posebno štite od prodaje ovih proizvoda, a znali smo da je u praksi potpuno drugačije. Obilježili smo Međunarodni dan djeteta, a taj smo značajni datum iskoristili da pozovemo javnost i sugrađane na snažnije zalaganje protiv alkoholizma i pušenja, te sklanjanje alkohola i cigareta izvan dječije dostupnosti. “Bolje čaša mlijeka, nego alkohola rijeka” - slogan je kojim

smo privlačili pažnju naših sugrađana u uličnoj akciji. Osim na građane akcija je bila usmjerena na nadležne inspeksijske organe s ciljem implementacije zakona i zaštite djece od ovih poroka.

Do sada smo, pored nekoliko samostalnih aktivnosti, svojim prisustvom i radom podržali i aktivnosti dru-

gih, pa smo tako učestvovali u obilježavanju “Dječije nedjelje”, gdje smo s još 400 naših vršnjaka učestvovali u četverodnevnom festivalu pod nazivom “Dječiji život nije šala i mi imamo svoja prava”, te u velikoj humanitarnoj akciji “Jedan slatkiš - jedno dijete” tokom koje smo, zajedno s drugim volonterima iz Udruženja

“Zemlja djece” Tuzla, prikupljali slatkiše od kojih je napravljeno preko 1000 novogodišnjih paketića za djecu koja dolaze iz ugroženih i posebno ranjivih kategorija stanovništva.

U drugom projektom ciklusu dječija grupa je fokus rada stavila na problem pasa lualica u blizini školskih objekata. Prikupljali smo potpise podrške, skupljali hranu, medijski promovirali, a sve to s ciljem rješavanja ovoga problema za koji su ipak najodgovorniji ljudi. Azil za pse formalno postoji u našem gradu, ali se nalazi u jako lošem stanju.

- “Moram priznati da sam se u ovu grupu uključila zbog moje ljubavi prema psima, ali mi se jako sviđelo i planiram dolaziti i naredne školske godine, bez obzira šta izaberemo kao temu. Ova mi je grupa pružila nove prijatelje, mnogo novih iskustava, a najviše bih istakla moje prvo pojavljivanje na radiju, što smatram svojim velikim uspjehom.” - Ivana Lukić, učenica sedmog razreda OŠ “Sjenjak”

Problemu pasa lualica pristupili smo jako oprezno, s obzirom da okolina nema veliko razumijevanje za ovaj problem. Prvo smo dobro istražili tu tematiku, pokušali smo otkriti razloge zbog kojih ljudi postupaju loše prema psima,

zašto ih se odriču, zbog čega ih maltretiraju i sl. Odlučili smo prikupljati potpise podrške unutar naše škole, kao i akciju prikupljanja hrane za pse. Veliki broj učenika i nastavnog osoblja škole potpisao je peticiju i pružio podršku. Naši su članovi prikupljali hranu u dva supermarketa blizu škole, te smo nakon dva dana skupili blizu 150 kg razne pseće hrane, koju smo donirali azilu za pse u Tuzli. Naša donacija došla je u pravo vrijeme, jer se azil za pse

suočava s krizom postojanja, a interes javnosti nije na zadovoljavajućem nivou. U azilu za pse dočekali su nas umorni radnici i veseli, ali izglednjeli psi, koje smo zbog vlastite sigurnosti promatrali iz našeg vozila. Peticija s potpisima predata je u Općinsku službu za komunalne poslove, a nadamo se da će naša inicijativa biti prepoznata od nadležnih službi i da će problem pasa lualica na naše veliko zadovoljstvo biti, barem djelomično, riješen.

Obilježavanje 20. novembra – Međunarodnog dana djeteta

Mreža nevladinih organizacija “Snažniji glas za djecu”, zajedno s deset dječijih grupa iz Sarajeva, Banje Luke, Konjica, Prijedora, Zenice, Trebinja i Tuzle, obilježila je 20. novembar, Međunarodni dan djeteta.

Tom prilikom dječije grupe su građanima dijelile promotivne materijale o Konvenciji o pravima djeteta, intervjuirale građane na temu dječijih prava, posjetile načelnike općina Zenica i Konjic, gostovale u radijskim emisijama i dale izjave za brojne pisane i elektronske medije iz cijele Bosne i Hercegovine.

Dječija grupa “Zauvijek prijatelji” iz Prijedora obilježila je Dan djeteta u tržnom centru Konzum i ovom prilikom sugrađanima podijelila promotivni materijal (letke, balone, šolje, sveske, čokolade i olovke), kako bi ukazali na značaj Konvencije o dječijim pravima. U okviru kampanje ovaj materijal podijeljen je i učenicima u školi za novogodišnje praznike. Tokom dijeljenja promotivnog materijala djeca su postavljala pitanja prolaznicima o Konvenciji o dječijim pravima (znaju li nešto o dječijim pravima) i na koji način se može poboljšati stanje djece u našoj zemlji. Odgovori su bili raznovrsni. Najčešći

odgovor bio je da djeca trebaju imati sva prava, ali se trenutno njihova prava slabo poštuju. Pored prava, neki ispitanici su uočili da djeci treba skrenuti pažnju i na njihove obaveze. Naročito bi trebalo obratiti pažnju na pravo na obrazovanje - omogućiti besplatno školovanje za svu djecu. Neki ispitanici smatraju da djeca u našoj zemlji nemaju nikakva prava. Gotovo svi ispitanici složili su se da su djeca naše najveće blago i da je prioritet da se njihova prava kvalitetno ostvare, jer su to budući odrasli ljudi, koji trebaju izrasti u što kvalitetnije osobe.

Članovi dječije grupe organizacije “Budimo aktivni” iz Sarajeva su na promotivnim štandovima u blizini škole “Avdo Smajlović” dijelili propagandne materijale s prigodnim tekstovima i porukama. Procjenjujemo da je u tom periodu bilo prisutno oko 200 odraslih osoba i oko 400 djece učenika škole. Na štandovima su postavljani “baneri” s prigodnim porukama “SVI RAZLIČITI - SVI JEDNAKI” i “SNAŽNIJI GLAS ZA DJECU”. Između 12,00 i 13,30 sati formirani su propagandni štandovi na dvije lokacije u centralnom dijelu naselja Buća Potok na kojima su grupe djece ukrasile štandove i građanima

koji su u tom periodu bili na ovim lokacijama uručili prigodne letke i propagandne balone za djecu. U tom periodu bilo je aktivno oko 300 odraslih osoba s kojima se razgovaralo i pojasnilo o kakvoj se manifestaciji radi, kao i o ciljevima projekta. Sama manifestacija bila je zaista slikovita i dinamična, tako da je na najbolji način skrenula pažnju na osnovnu poruku koja se šalje povodom *SVJETSKOGA DANA DJETETA*. U ovome dijelu

manifestacije imali smo prisutne i predstavnike Policijske uprave Novi Grad Sarajevo zadužene za rad u lokalnoj zajednici, koji su iskazali veliko zadovoljstvo povodom akcije i zahvalili se na mogućnosti da učestvuju na ovome događaju.

Članovi dječije grupe organizacije “Step by Step” proslavili su Međunarodni dan djeteta s učenicima OŠ “Isak Samokovlija” u Sarajevu. Za vrijeme velikih odmora u prvoj i drugoj smjeni dijelili su svojim vršnjacima i nastavnicima brošure i balone koje su tog dana slala sva djeca uključena u Mrežu. Dan ranije u školskom holu kreiran je prostor u kojem su izloženi poster, brošure i drugi materijali koje su djeca pripremala na radionicama o pravima djeteta. U razgovorima s djecom i nastavnicima došlo se do konstatacije da će upravo predstavnici OŠ “Isak Samokovlija” predložiti Ministru obrazovanja da ubuduće 20. novembar bude dan kada će sva djeca sate predviđene za nastavu zamijeniti zabavnim aktivnostima kojima će sva djeca i odrasli proslavljati Međunarodni dan djeteta.

Anur: "Obilježili smo svečano Međunarodni dan djeteta. Članovi moje grupe i ja smo za vrijeme velikog odmora u mojoj školi i u prvoj i u drugoj smjeni dijelili drugarima i nastavnicima balone i brošure s lijepim porukama o pravima djeteta. Taj dan škola je blistala. Školski hol je imao poseban prostor - štand na kojem su bili izloženi poster i brošure, ali i drugi materijali koje smo pripremali na našim radionicama a koji su reklamirali prava djeteta. Bilo je zanimljivo jer su nas snimali s televizije, a s radija su novinari razgovarali s nama."

Članovi grupe "Dječiji parlament" iz Zenice u četvrtak 17. 11. 2011. godine posjetili su "Dječiji dnevni centar" za djecu koja borave i rade na zeničkim ulicama te ovoj ustanovi poklonili umjetničke radove izrađene na sekcijama našeg udruženja. Istog dana u 16 sati grupa je posjetila djecu na dječijem odjelu Kantonalne bolnice Zenica te im darovala prigodne paketiće. U petak 18. 11. 2011. godine u vremenu od 12 do 14 sati na Trgu Alije Izetbegovića (ispred robne kuće "Bosna") realizirana je aktivnost podjele promotivnog materijala. Podršku članovima dječije grupe svojim nastupima dali su najmlađi polaznici škole dj-inga "Naša djeca". Nakon manifestacije upriličeni su zabava i ručak za svu djecu članove grupe "Dječiji parlament".

U nedjelju 20. 11. 2011. godine realizirane su medijske aktivnosti kroz gostovanja na lokalnim radiostanicama s ciljem slanja što snažnijeg glasa za djecu. Osam članova dječije grupe gostovalo je na radiju "Zenit" u trajanju od 60 minuta, a deset članova dječije grupe gostovalo je na radiju "BM" u emisiji Poletarac u trajanju od 90 minuta.

U ponedjeljak 21. 11. članovi dječije grupe "Dječiji parlament" prisustvovali su prijemu kod načelnika Općine Zenica Husejina Smajlovića. Načelnik i njegovi saradnici su nakon odgovaranja na pitanja prisutnih članova

obećali da će se truditi da rade u najboljem interesu djece grada Zenice i da će štiti njihova prava.

U aktivnostima kampanje dječije grupe “Centra za prava djeteta” iz Konjica učestvovalo je dvadeset troje djece. U toku sedmice (od 14. do 18. novembra) održali smo tri radionice (izrada plakata, oslikavanje čaša i podjela poslova unutar grupa i vježba za realizaciju aktivnosti). Također smo obavijestili RTV Konjic, poslali saopćenje te PU Konjic zbog najave okupljanja većeg broja djece i građana. Učestvovali smo i u obilježavanju Dana tolerancije u okviru provođenja Indeksa inkluzivnosti zajedno sa svim osnovnim školama s područja Općine, Mješovitom srednjom školom Konjic, a u organizaciji OSCE-a i Općine Konjic. Tu smo priliku iskoristili da prezentiramo Konvenciju o dječijim pravima te predstavimo naredne aktivnosti.

U petak 18. 11. prva grupa obišla je institucije - osnovne škole, srednju školu, RTV Konjic, Općinu i predstavnike socijalne službe kao i predstavnike svih političkih stranaka i podijelila promotivni materijal - po 4 čaše, po 10 letaka te nalijepila plakate koji obavještavaju o ovom važnom datumu i našim aktivnostima. Glavna aktivnost počela je ispred zgrade Općine Konjic gdje su nas već čekali predstavnici RTV Konjic i gdje nam se pridružila grupa koja je išla u obilazak institucija. U aktivnostima

je ukupno podijeljeno 290 letaka, 80 čaša, 250 balona i urađeno 6 plakata te anketirano 60 sugrađana.

Mladi članovi radne grupe “Telex” iz Tuzle obilježili su ovaj dan podjelom promotivnih materijala na gradskom trgu uz poruku da **SVAKI DAN TREBA DA BUDE DAN PRAVA DJETETA**, a dva dana kasnije su u OŠ “Poljice” održali niz tematskih radionica za učenike te škole koja broji mnogo učenika koji dolaze iz socijalno ugroženih porodica.

Dječija grupa “Fenix” iz Vogošće obilježila je ovaj dan dijeljenjem promotivnih letaka o Konvenciji o pravima djeteta i balona posjetiocima tržnog centra WOG, kao i prolaznicima centralne ulice u Vogošći, a djeca su govorila o stanju prava djece u svojoj općini za televizijske kuće “Hayat” i “Vogošća”. TV “Vogošća” dala je i u najavi ove aktivnosti značajan prostor dječijoj grupi gdje su na gostovanju predstavili sve svoje aktivnosti koje provode u ovoj općini.

Članovi dječije grupe “In spe - U nadi” iz Banje Luke prvu manifestaciju održali su u Muzeju Republike Srbije, gdje je bilo prisutno preko 80 učesnika. Promoviran je izvještaj o provedenom istraživanju na temu komunikacije “Govori, Slušaj, Razgovaraj” i ujedno je obilježen 20. 11. Učesnici su dobili prigodne poklone, koji su sadržavali i materijale Evropske unije. Druga manifestacija bila je u tržnom centru Mercator, pri čemu je dijeljen promotivni materijal i održana radionica s djecom povodom 20. 11.

Grupa Udruženja za pomoć mentalno nedovoljno razvijenim licima Banja Luka, odnosno učenici škole za specijalno obrazovanje Centra “Zaštiti me”, u tržnom centru Mercator podijelili su djeci koja su se zatekla u tom prostoru brošure, balone, šolje i zdjele s ispisanim dječijim pravima te informirali i djecu i roditelje

zašto provodimo ovu akciju. Djeca su se odlično zabavila, a aktivnost smo završili zajedničkim ručkom i osvježanjem. U nedjelju 20. 11. imali smo gostovanje u Jutarnjem programu Alternativne televizije gdje smo pričali o važnosti poštivanja Konvencije o pravima djeteta i odnosu društva prema najmarginaliziranijim grupama djece.

U organizaciji Udruženja “Sunce nam je zajedničko” iz Trebinja u aktivnostima obilježavanja učestvovalo je

tridesetero djece uzrasta od 12 do 15 godina, od čega je jedanaestero djece s posebnim potrebama i devetnaestero djece bez posebnih potreba. Ova grupa djece podijeljena je u deset manjih grupa od po dvoje djece, a svakoj grupi priključilo se i po jedno dijete s posebnim potrebama. To znači da su djeca s posebnim potrebama provela dan u druženju, šetnji kroz grad i zajedničkom ručku. Grupe od po dvoje djece s poklonima koji su kupljeni od projektnih sredstava pošle su u 10 sati u posjetu svojim drugovima koji su djeca s posebnim potrebama i to u Centar za djecu s posebnim potrebama, u školu ili u porodicu, zavisno od toga gdje su se nalazila ova djeca. Djeca su nosila na sebi majice sa znakom naše mreže, a ponesene su majice i za djecu s posebnim potrebama koja se uključuju u aktivnosti. U 11 sati sve su grupe, odnosno sva su djeca bila okupljena na trgu, gdje je bilo dosta građana (bez obzira na hladno vrijeme) i gdje su stariji korisnici Centra za djecu i omladinu imali prodajnu izložbu svojih radova. Na trgu su građanima dijeljeni leci i baloni s porukom koja je dizajnirana i izrađena u organizaciji naše mreže. Poslije toga sva djeca su krenula šetnjom kroz centar grada, gdje su građanima također dijeljeni propagandni materijal. Šetnja se završila ispred Marketa 99, gdje se okuplja najveći broj naših sugrađana. Na platou ispred marketa također je bila organizirana prodajna izložba radova članova Udruženja i dijeljen je promotivni materijal kampanje.

Događaj je praćen medijski i to od strane RTRS-a, lokalne Herceg televizije i četiri-pet lokalnih radiostanica i lokalnih portala. Obilježavanju ovoga za djecu značajnog datuma prisustvovali su predstavnici Opštine Trebinje (načelnica za privredu i društvene djelatnosti), predstavnici Centra za socijalni rad, predstavnici ostalih NVO-a, obrazovanja i dr. Realizacijom ovih aktivnosti postignuti su značajni rezultati u poštivanju svih prava djece, promoviran je najbolji oblik socijalne uključenosti, zajedništva, inkluzije i integracije sve djece bez obzira na različitosti, jer su sva djeca pružala jedna drugoj podršku (pomoć u rezanju hrane, odlazak do toaleta, pomoć u kretanju i sl.) i imamo najbolji primjer razvoja empatije u praksi djece bez posebnih potreba u odnosu na djecu s posebnim potrebama.

O mreži “Snažniji glas za djecu”

Neformalna mreža NVO za prava djeteta formirana je 2009. godine na inicijativu međunarodne organizacije Save the Children Norway. Tom prilikom trinaest nevladinih organizacija potpisalo je memorandum o saradnji s ciljem razvijanja partnerskih odnosa i unapređenja stanja prava djeteta u Bosni i Hercegovini. Danas mreža broji petnaest organizacija a njen rad podržan je od strane Evropske komisije u BiH, Save the Children i Unicef BiH.

Organizacije koje čine mrežu “Snažniji glas za djecu” su: UG “Zdravo da ste” Banja Luka, HUG “Naša djeca” Sarajevo, UG “Budućnost” Modriča, UG “Svjetionik” Prijedor, UG “Sretni Romi” Tuzla, UG “Zemlja djece” Tuzla, UG “Udruženje za mentalno nedovoljno razvijena lica” Banja Luka, UG “Budimo aktivni” Sarajevo, UG “Centar za prava djeteta” Konjic, UG “Fondacija lokalne demokratije” Sarajevo, UG “Naša djeca” Zenica, UG “Step by Step” Sarajevo, UG “Sunce nam je zajedničko” Trebinje, UG “Vesta” Tuzla i UG “Sunce” Mostar.

Sve informacije o Mreži dostupne su na web stranici:

www.snaznijiglaszadjecu.ba

Naša vizija

Bosna i Hercegovina ima razvijen i funkcionalan institucionalni i finansijski okvir za adekvatnu brigu i zaštitu sve djece. Vlasti Bosne i Hercegovine uspostavile su i razvile na svim nivoima institucionalne mehanizme i zakonske okvire zaštite prava djeteta koji omogućuju svakom djetetu jednak pristup u ostvarivanju prava utvrđenih Konvencijom o pravima djeteta.

Principi poštivanja najboljeg interesa djeteta, život, opstanak i razvoj djece, nediskriminacija i učešće djece primjenjuju se na svim nivoima odlučivanja.

Mreža “Snažniji glas za djecu” stalna je članica Vijeća za djecu i doprinosi radu drugih parlamentarnih tijela na svim nivoima vlasti; njeno mišljenje je uvaženo i partner je u donošenju javnih politika za djecu.

Mreža je transparentna, neformalna zagovaračka struktura, koja radi za javno dobro u interesu sve djece u Bosni i Hercegovini, ima snažan i poštovan glas u javnosti i uživa povjerenje djece i roditelja; resurs je koji pripada svim udruženjima koja joj pristupe. Djeca u Bosni i Hercegovini su sigurna, sretna, zadovoljna i imaju uvjete za optimalan rast i razvoj.

Misija mreže “Snažniji glas za djecu”

U ostvarenju vizije mreža i njene članice radit će na kreiranju, usklađivanju i promoviranju politika i zakona u skladu s Konvencijom o pravima djeteta, u najboljem interesu djeteta. Mreža će pratiti stanje prava djeteta i informirati javnost, raditi na edukaciji i osnaživanju djece za aktivno učešće u svim aktivnostima od značaja za djecu.

Mreža će uspostaviti kontinuiranu saradnju s institucijama od lokalnog do državnog nivoa. Doprinosit će uspostavi, razvoju i jačanju institucionalnih mehanizama, posebno Vijeća za djecu Bosne i Hercegovine.

Mreža će zagovarati izdvajanje budžetskih sredstava na svim nivoima vlasti namijenjenih djeci. Podsticat će društvenu odgovornost profitnog sektora s ciljem povećanja finansijskih sredstava namijenjenih djeci.

U cilju promoviranja i zagovaranja Konvencije o pravima djeteta i njene primjene u praksi, Mreža će nastaviti raditi na izgradnji kapaciteta članica Mreže za nezavisno praćenje Konvencije o pravima djeteta te raditi na pripremi relevantnih i tačnih informacija za sve ključne segmente pri izradi Izvještaja o stanju prava djeteta u Bosni i Hercegovini.

U cilju povećanja kredibiliteta i vidljivosti Mreža će kontinuirano raditi na izgradnji mehanizama i vlastitih ka-

paciteta za informiranje javnosti o stanju prava djece u Bosni i Hercegovini. Mreža će zajedno s djecom raditi na istraživanju i prepoznavanju problema u lokalnoj zajednici te pokretati aktivnosti koje doprinose poboljšanju. U tom procesu podizat će kapacitete djece s ciljem njihovog uključivanja i učešća u procesu praćenja i izvještavanja o dječijim pravima kroz rad centara za djecu, saradnju s odgojno-obrazovnim ustanovama, neformalnim grupama i sl.

Brošuru pripremile:

Zehra Salman

Berina Hamzić

Lektor:

Ena Begović-Sokolija

Dizajn i DTP:

Aida Filipović

Štampa:

Amos Graf d.o.o. Sarajevo

Nosilac aktivnosti: NVO „Naša djeca“ Sarajevo

Partneri u realizaciji:

“Budimo aktivni” Sarajevo; “Centar za prava djeteta” Konjic; “Naša djeca” Zenica;

“Step by Step” Sarajevo; “Sunce nam je zajedničko” Trebinje; “Svjetionik” Prijedor;

“Udruženje za pomoć mentalno nedovoljno razvijenih lica” Banja Luka;

“Zdravo da ste” Banja Luka; “Zemlja djece” Tuzla;